

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy
w Żaganiu

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

„*WIKLINOWE CUDA Z PAPIERU*”

Autorka:

mgr Kazimiera Ziobrowska

„ Nowoczesny nie jest ten, kto się odcina od
tradycji i przeszłości, ale ten, kto na niej
buduje”

Rudolf Mizia

Sztuka pleciona palcami...

Założenia ogólne

Innowacja pedagogiczna „Wiklinowe cuda z papieru” ma charakter organizacyjno – metodyczny.

Nawiązuje do aktywności manualnej, o wielowiekowej tradycji, ale nieco zmienionej i uproszczonej – dostosowanej do współczesnych warunków i realnych możliwości. W naszym szkolnym środowisku będzie ona czymś nowym, czym dotąd nie zajmowaliśmy się. Będzie wspaniałym wyzwaniem zarówno dla uczestników, jak i prowadzącej; połączeniem pracy z nauką, zabawą i terapią.

W moim zamierzeniu innowacja jest skierowana do uczniów SOSW w Żaganiu jako zajęcia pozalekcyjne, realizowane w formie koła zainteresowań.

Uczestnikami będą uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym – ze szkoły podstawowej i gimnazjum.

Nasze zajęcia będą nawiązywały do tradycyjnego zajęcia mieszkańców dawnych wsi – wikliniarstwa. Będziemy poznawać elementy historii i „podpatrywać” pracę i wytwory ludowych rzemieślników. Ich praca będzie dla nas inspiracją. Będziemy korzystać z prostych technik wikliniarskich.

W naszych działaniach wykorzystamy materiał, który jest dostępny i niedoceniany. Będą to różnego rodzaju niepotrzebne gazety, reklamy, ulotki, kartki papieru w różnych kolorach. Można powiedzieć, że dokonamy „kreatywnego upcyklingu” – przetworzymy materiały niepotrzebne w produkty o wyższej wartości.

Papierowa wiklina to technika, dzięki której ze zwykłych, codziennych gazet można stworzyć efektowne przedmioty, ładną podobne do tradycyjnych, wiklinowych; nasze wytwory będą mało kosztowne i użyteczne. Papier jest tworzywem wdzięcznym, daje szereg możliwości, a po pomalowaniu i polakierowaniu lakierem ekologicznym – staje się bardzo odporny i prawie niezniszczalny. Papierowa wiklina to technika rękodzieła artystycznego polegająca na wyplataniu przedmiotów użytkowych, ozdób, dekoracji itp. ze skręconych rurek papieru.

Papierową wiklinę, która jest znana ponoć od 1926 r. „odkryłam” stosunkowo niedawno. Praca z nią ma wiele pozytywnych walorów; uczy wytrwałości, cierpliwości, bardzo relaksuje, wycisza, usprawnia manualnie, poprawia koordynację wzrokowo – ruchową, rozwija wyobraźnię. Spodziewam się, że w spokojnej, życzliwej atmosferze ulegnie poprawie zachowanie uczestniczących dzieci; wyciszą się, twórczo zrelaksują, odreagują emocje i przeniosą pozytywne wzorce zachowań na inne sytuacje i środowiska. Uczestnicy będą mieli okazję tworzenia prac według własnych pomysłów, uczyć się odpowiedzialności, gospodarności, porządkowania miejsca pracy, współpracy, dzielenia działań na małe etapy, doprowadzania prac do końca i cieszyć się z efektów swoich wysiłków. Nabędą nowe umiejętności i będą dobrze się bawić – pracując.

Mam nadzieję, iż praca z „papierową wikliną” będzie dla uczestników zajęć taką samą radością i pasją, jak dla mnie.

Podsumowaniem całorocznej pracy będzie wyjazd do skansenu w Ochli na warsztaty wikliniarskie.

Praca z papierową wikliną nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych.

Cele innowacji

Cele główne:

1. Stymulowanie aktywności poznawczej i twórczej dzieci.
2. Terapeutyczne walory zajęć – usprawnianie zaburzonych funkcji:
  - usprawnianie manualne, rozwijanie uzdolnień manualnych,
  - ćwiczenie koordynacji wzrokowo – ruchowej,
  - rozwijanie spostrzegawczości, koncentracji uwagi,
  - rozwijanie wyobraźni, pomysłowości, twórczego myślenia,
  - rozwijanie zainteresowań, ukierunkowanie ciekawości poznawczej,
  - wyciszanie, możliwość odreagowania emocji, zrelaksowania się,
  - rozwijanie wrażliwości estetycznej,
  - ćwiczenie dokładności, cierpliwości,

3. Nabywanie nowych umiejętności i wiadomości:

- „recykling” – poznanie sposobu przetwarzania i wykorzystania materiałów „niepotrzebnych”,
- nauka wytwarzania konkretnych użytecznych przedmiotów, służących praktycznemu wykorzystaniu – kosze, koszyczki, misy, pudełka, ozdoby okolicznościowe itp. w zależności od potrzeb uczestników i okoliczności.
- poznanie prostych technik pracy wikliniarskiej – zastosowanie ich w pracy z papierową wikliną,
- bezpieczne posługiwanie się narzędziami(nożyczki, nóż, patyczki),
- uczenie współpracy w grupie, porządku i gospodarności,
- nauka kreatywnego spędzania czasu wolnego.

Przewidziane metody pracy

- pokaz – obserwacja pracy osoby prowadzącej, obserwacja prac artystów ludowych (internet),
- pokaz gotowych, przykładowych prac – możliwość wyboru prac do wykonania,
- pogadanka –dostarczenie teoretycznych podstaw pracy z papierową wikliną, jej walorów, możliwości itp.
- naśladowanie czynności osoby prowadzącej
- instrukcje słowne,
- zajęcia praktyczne
- pochwały i zachęta

Zasady realizacji innowacji

- stopniowanie trudności – świadome przejście od zadań prostych do trudniejszych,
- przystępności – przekazywanie wiadomości w sposób zrozumiały dla uczniów i dostosowany do ich możliwości percepcyjnych,
- pogłębłości – umożliwienie obserwacji i naśladowania czynności,
- związku teorii z praktyką- praktyczne wykorzystanie wskazówek do wykonania prac i użyteczność wykonanych przedmiotów.

Spodziewane efekty

- wzrost sprawności manualnej uczestników,
- poprawa w zakresie koordynacji wzrokowo –ruchowej,
- poprawa w zakresie spostrzegawczości, koncentracji uwagi i usprawniania in. zaburzonych funkcji,
- zadowolenie i chętny udział w zajęciach,
- wyciszenie, relaksacja, odreagowanie emocji,
- nabycie umiejętności pracy z papierową wikliną.

Czas trwania innowacji

Realizacja innowacji pedagogicznej „Wiklinowe cuda z papieru” jest przewidziana na rok szkolny 2015/ 2016. W przypadku zainteresowania uczestników możliwe będzie jej kontynuowanie w następnych latach.

Forma zajęć to koło zainteresowań, realizowane poza godzinami lekcyjnymi. Spotkania będą odbywały się co 2 tygodnie i będą trwały 2 godziny zegarowe.

Innowacją będzie objętych od 2 do 4 osób ze szkoły podstawowej i gimnazjum dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym z SOSW w Żaganiu. Dobór uczestników nastąpi na podstawie znajomości potrzeb i deficytów dzieci, chęci uczestnictwa i zainteresowań. Zajęcia przeznaczone są na rok szkolny dla wybranej grupy uczestników.

Dzieci będą realizowały zajęcia pod opieką autorki innowacji.

Zakres prac podczas realizacji innowacji pedagogicznej „Wiklinowe cuda z papieru”

- ustalenie zasad korzystania z materiałów i narzędzi, poznanie zasad bezpieczeństwa,

- poznanie elementów historii wikliniarstwa – ilustracje, filmy instruktażowe i historyczne nt, gotowe prace z wikliny,
- oglądanie gotowych prac i wytworów z papierowej wikliny, ukazywanie różnic, walorów estetycznych, możliwości, jakie daje ona w praktyce,
- poznanie materiału do pracy – gazety, reklamy, ulotki, nauka dobierania odpowiednich rodzajów papieru,
- przygotowanie gazet, odpowiednie cięcie, nauka skręcania rurek- ich przeznaczenie w zależności od twardości i rodzaju papieru – doskonalenie się w skręcaniu rurek,
- nauka podstawowych splotów – wyplatanie jedną rurką, oraz splot ósemkowy,
- sposoby zakańczania prac, zabezpieczania, podklejania, malowania, ozdabiania, lakierowania,
- praktyczne wykonywanie wybranych przedmiotów o różnych wielkościach i kształtach(koszyczki, kosze, misy, serca, gwiazdy, pudełka i in., w zależności od potrzeb – pod opieką osoby prowadzącej) – na modelu i bez niego,
- nauka wykorzystania tektury jako dna kosza, nauka wyplatania dna w kształcie koła, prostokąta, kwadratu itp.

Sposoby ewaluacji

1. Bieżąca:

- obserwacja uczestników, ich zaangażowania, podejścia do pracy, zachowania,
- opinie nt zajęć – rozmowy z dziećmi, rodzicami i opiekunami (rozmowy i ankiet),
- wystawa prac uczestników,
- wykonywanie i dobrowolne przeznaczenie prac na potrzeby własne, na kiermasze charytatywne, uroczystości okolicznościowe.

2. Podsumowująca:

- cykliczne sprawozdania z realizacji innowacji,

- ocena, czy zamierzone cele zostały zrealizowane,
- co sprzyjało, co utrudniało realizację innowacji,
- jakie są uboczne (dodatnie, ujemne) efekty innowacji,
- czy rodzaj aktywności, jaką obejmuje innowacja okazał się trafnie dobrany i dostosowany do grupy odbiorców,
- co należałoby zmienić, poprawić i skorygować w planie innowacji.

Uwagi końcowe

1. W przypadku zainteresowania tą formą zajęć pozalekcyjnych istnieje możliwość kontynuacji innowacji w następnych latach.
2. Uczestnictwo dzieci w zajęciach jest dobrowolne, możliwe po uzyskaniu zgody rodziców lub opiekunów.
3. Realizacja innowacji „ Wiklinowe cuda z papieru” nie wymaga żadnych środków finansowych; materiały do pracy będą pozyskiwane we własnym zakresie.
4. Środki na wyjazd do skansenu w Ochli (warsztaty wikliniarskie) to koszty własne uczestników (bilety, koszt warsztatów) i szkolne (bus szkolny na dowóz dzieci).
5. Realizacja innowacji będzie odbywać się w ramach godzin przewidzianych w KN542.